

ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Перлини наукового пошуку

**Збірник
наукових
статей**

Київ
2016

**ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

**Перлини наукового пошуку
(Збірник наукових статей)**

УДК 378.14:371.132
ББК 74.5

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Інституту проблем виховання
НАПН України (протокол №4 від 31.03.2016 р.)*

Рецензенти:

*Комаровська О.А. – завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти
Інституту проблем виховання НАПН України, доктор педагогічних наук, старший
науковий співробітник;*

*Гончар Л.В. – завідувач лабораторії виховання в сім'ї та закладах інтернатного типу
Інституту проблем виховання НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший
науковий співробітник;*

*Гуцан Л.А. – завідувач лабораторії трудового виховання Інституту проблем виховання
НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник.*

Упорядники: Волинець К.І., Ващенко О.М., Кравченко Т.В.

**Перлини наукового пошуку: збірник наукових статей / за заг. ред. Докукіної О.М./
упоряд. К.І. Волинець, О.М. Ващенко, Т.В. Кравченко. – Кн. 4 – Хмельницький:
ХмЦНП, 2016. – 380 с.**

У збірнику наукових статей представлені дослідження проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя як конкурентоспроможного фахівця. Частина публікацій складена у тандемі: досвідчений викладач, який має науковий ступінь, та студент-магістрант, метою яких є розвиток у студентів інтересу до наукового дослідження; поглиблення й розширення теоретичних знань з педагогіки, педагогічної та вікової психології; методик природничо-математичних дисциплін; розвиток дослідницьких, діагностичних, інтелектуальних умінь.

Низька публікацій виконана магістрантами та науковцями, що є результатом самостійного наукового дослідження з актуальних проблем сучасної педагогічної науки та практики.

Збірник наукових статей призначений для науковців, аспірантів, студентів, викладачів, які цікавляться питанням сутності та специфіки професійної підготовки майбутнього вчителя як конкурентоздатного фахівця в галузі освіти.

УДК 378.14:371.132
ББК 74.5

Волинець К.І., 2016
Ващенко О.М., 2016
Кравченко Т.В., 2016
ХмЦНП, 2016

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. СПІЛЬНА ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВЦІВ І МАГІСТРІВ	
Ващенко О.М., Антонян Л.М. Формування в учнів 3-х класів навичок здорового способу життя у позаурочній діяльності	6
Ващенко О.М., Сударєва А.І. Роль і місце фізичного виховання у формуванні навичок здорового способу життя молодших школярів	16
Ващенко О.М., Хижняк А.О. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до організації фізкультурно-оздоровчої діяльності: теоретичний аспект	25
Вишнівська Н.В., Пилипчук Н.М., Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання на уроках «Я у світі»	32
Волинець К.І., Погоріла Д.О. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до використання дидактичних ігор на уроках математики	41
Волинець К.І., Рижук Т.М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики	51
Канішевська Л.В., Ващенко С.В. Діагностика готовності майбутніх учителів початкової школи до формування гуманних відносин молодших школярів	62
Кравченко Т. В., Бородавко М. О. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності: теоретичний аспект	69
Кравченко Т.В., Замишляк І.В. Сутність готовності майбутнього вчителя до екологічного виховання у професійній діяльності	78
Кравченко Т.В., Козирєва Д.Л. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як наукова проблема	86
Кравченко Т. В., Кривошей Т.В. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до набуття професійно значущих якостей: теоретичний аспект	94
Кравченко Т.В., Руденко М.С. Теоретичні засади формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності	102
Кравченко Т.В., Сараєва Т.О. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до розвитку мислення учнів на уроках природознавства	113
Набільська О. В., Симоненко К. О. Використання інтерактивного навчання у початковій школі на уроках природознавства	121
Романенко Л.В., Бойко О.Г. Актуальність проблеми підготовки студентів до формування поняттєвого мислення молодших школярів	132
Романенко Л.В., Опанасенко О.В. Аналіз практики підготовки студентів до розвитку творчих здібностей молодшого школяра	139

Стаднік Н.В., Барабаш Н.В. Структурні компоненти готовності майбутніх учителів початкової школи до організації дослідницької роботи молодших школярів у природі	147
Стаднік Н.В., Бурка К.К. Теоретичні підходи до визначення готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями	154
Стаднік Н.В., Мажуровська К.Є. Складові готовності майбутніх учителів до громадянського виховання молодших школярів	160
РОЗДІЛ II. НАУКОВІ ДОРОБКИ МАГІСТРІВ	
Антонян Л.М. Особливості організації позаурочної діяльності у початковій школі	166
Барабаш Н.В. Сутність поняття «дослідницька робота молодших школярів у природі»	176
Бородавко М.О. Основні підходи до розкриття сутності поняття «педагогічна технологія»	182
Бурка К.К. Структура готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями	191
Ващенко С.В. Аналіз стану готовності майбутніх учителів початкової школи до формування гуманних відносин молодших школярів	197
Замишляк І.В. Організація екологічного виховання молодших школярів на уроках природознавства засобами проєктної діяльності	204
Козирева Д.Л. Розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках математики: актуалізація проблеми	212
Кривошей Т.В. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до набуття професійно значущих якостей	220
Літвін В.О. Роль і місце наочності на уроках математики в початковій школі	229
Мажуровська К.Є. Особливості підготовки майбутніх учителів до громадянського виховання молодших школярів	238
Пилипчук Н.М. Сучасні підходи до використання інформаційних технологій на уроках «я у світі»	247
Погоріла Д.О. Використання дидактичних ігор на уроках математики в початковій школі	253
Рижук Т.М. Дидактична гра як засіб формування пізнавального інтересу молодших школярів на уроках математики	264
Руденко М.С. Основні підходи до організації дослідницької діяльності молодших школярів	271
Сарасва Т.О. Авторська технологія «Creative case» як засіб формування готовності майбутнього вчителя до розвитку мислення учнів	280
Сударева А.І. Фізичне виховання як чинник здорового способу життя молодшого школяра	289

Хижняк А.О. Сутність поняття «фізкультурно-оздоровча діяльність початкової школи»	296
РОЗДІЛ III. НАУКОВІ ДОРОБКИ НАУКОВЦІВ ТА ВЧИТЕЛІВ-ПРАКТИКІВ	
Вишнівська Н.В. Теоретична складова підготовки педагогів шкіл-інтернатів до виховання милосердя в учнів молодшого шкільного віку	303
Гордієнко Н.П. Аналіз шляхів реалізації науково-методичної проблеми навчального закладу	311
Кошман П. Я. Підготовка майбутнього вчителя до використання дидактичних засобів на уроках трудового навчання в початковій школі	318
Крутенко О.В. Шляхи формування патріотичних почуттів школярів (у контексті творчої спадщини О. Захаренка)	326
Нестеренко А.В., Макієнко Н. М. Засоби підготовки майбутніх учителів до педагогічної культури спілкування з батьками учнів	334
Олійник І.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках музичного мистецтва	340
Романенко Л.В., Романенко К.А. Моделювання здоров'язбережувального середовища навчального закладу	346
Соломенцева Л.М. Техніки ефективного засвоєння інформації	355
Стасєва М.А. Окремі аспекти історичного розвитку неформального професійного навчання в Україні	360
Стецюк С.А. Активна пошукова робота – найдієвіший шлях до вивчення історії рідного краю	374

- ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика профессионального образования» / К.М. Дурай-Новакова. – М., 1983. – 32 с.
6. Митник О.Я. Підготовка майбутнього вчителя до формування культури мислення молодшого школяра: теорія і практика. Монографія/ О.Я. Митник. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. –368с.
7. Краткий педагогический словарь: учеб. справ. пособ. / [сост. Г. А. Андреева, Г. С. Вяликова, И. А. Тюлькова]. – М. : Педагогика, 2005. – 181 с.
8. Кузьмина Н.В. Методы системного педагогического исследования/ Н. В. Кузьмина -Л.: Изд-во ЛГУ, 1980. - 172с.
9. Сухомлинский В. А. Об умственном воспитании / В. А. Сухомлинский. - К.: Рад. школа, 1983. - 224 с.
10. Югфельд И. О. Подготовка будущих учителей к использованию игровых технологий в процессе изучения психолого-педагогических дисциплин [Текст]: Дис. канд. пед.наук / И. О. Югфельд. – Тула, 2012. – 225 с.

Волинець К. І.,
кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри початкової освіти та
методик природничо-математичних дисциплін
Рижук Т. М.,
магістрант спеціальності «Початкова освіта»
Педагогічного інституту

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Анотація. В статті розкрито сутність підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики. Обґрунтовано компоненти, критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх учителів до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики.

Ключові слова: готовність до професійної діяльності, компоненти готовності, показники, рівні сформованості, пізнавальний інтерес, урок математики.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розбудови держави,

національної школи перед педагогічною системою особливо гостро постали нові завдання, необхідність розв'язання яких зумовлені підвищенням ролі особистості вчителя як фахівця й громадянина для поліпшення соціального, господарського, культурного життя суспільства. Сучасна педагогічна освіта покликана забезпечити становлення вчителя з високим рівнем творчого потенціалу, орієнтованого на особистісний та професійний саморозвиток, здатного розвивати особистість учня в процесі спільної з ним діяльності.

Спрямованість системи освіти на засвоєння знань, яка була традиційною і виправданою ще декілька десятиліть тому, вже не відповідає соціальному замовленню, яке вимагає виховання самостійних, ініціативних членів суспільства.

Саме тому у системі професійно-педагогічної освіти одне із центральних місць займає проблема підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів, адже від її вирішення залежить ефективність навчання: свідоме і міцне здобуття знань, перетворення знань у переконання, формування інтересу до навчальної діяльності, самостійність думки та практичних дій учнів. Пізнавальний інтерес – один з найважливіших мотивів навчання школярів, який формується в соціальних умовах і жодним чином не є властивим людині від народження.

В той же час, в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності відсутня цілеспрямована підготовка їх до формування пізнавального інтересу учнів, ця проблема не є предметом спеціального розгляду під час вивчення професійно орієнтованих дисциплін, про що свідчить аналіз навчальних програм, підручників та посібників з фахових методик початкової освіти.

Тому підготовка майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів, опанування майбутніми вчителями сучасними педагогічними технологіями, формами, методами, засобами та

прийомами формування пізнавального інтересу учнів у процесі навчання математики – одне з пріоритетних завдань вищих навчальних закладів, які готують вчителів спеціальності «Початкова освіта».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема підготовки вчителя до формування пізнавального інтересу учнів у педагогічній науці не нова, але й донині залишається однією з найважливіших серед актуальних проблем сучасної педагогічної науки і практики.

Науково-теоретичні засади професійної підготовки майбутніх учителів розробляли вчені-педагоги А. Алексюк, В. Андрущенко, А. Бойко, І. Гавриш, С. Гончаренко, О. Демченко, М. Євтух, І. Зязюн, Н. Карапузова, Л. Коваль, В. Кремень, В. Лозова, М. Махмутов, Н. Шиян та ін.

Досліджували цю проблему зарубіжні вчені Д. Аллен, В. Бондаревський, Р. Клінке, Г. Сектодер, Г. Селевко, А. Хуторський та ін.; загальну теорію пізнавального інтересу розробляли Б. Ананьєв, М. Беляєв, Н. Бібік, Л. Божович, Л. Гордон, С. Рубінштейн, О. Савченко, М. Савчин та ін.; різні аспекти розвитку пізнавальних інтересів у молодшому шкільному віці на уроках математики досліджували В. Бондар, К. Волинець, О. Митник, А. Нестеренко та ін.

Мета статті: розкрити сутність підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики, визначити критерії, показники та рівні готовності.

Виклад основного матеріалу. Запорукою ефективності навчальної діяльності й процесу учіння молодших школярів є результативність пізнавальної діяльності, від якої залежить цілеспрямованість розумової активності, розвиток інтелектуальної рефлексії та природжених задатків учнів тощо. Тому найважливішою з педагогічних якостей учителя є вміння збудити в учнів інтерес до знань і не тільки збудити, а й задовольнити його. "Якщо вчитель прийде і, можливо, за всіма правилами мистецтва дасть зразковий урок, але не зуміє пробудити в дітей інтересу, знайти, за що зачепитися, на що звернути особливу увагу дітей, як їх зацікавити, то урок,

можливо, й можна буде кваліфікувати як хороший, але це не той учитель, який нам потрібний - зазначав М. Махмутов. Треба щоб учитель сам був закоханий у свій предмет, щоб він цікавився цим предметом і свою зацікавленість умів передати дітям"[4].

Грунтовно, в контексті своєї педагогічної теорії проблему пізнавального інтересу розглянув К. Ушинський. Глибока психологічна основа всієї педагогічної теорії К. Ушинського та проблеми інтересу посилили увагу до природного розвитку дітей. Він писав: «Само собою зрозуміло, що діти не повинні вивчувати ніяких арифметичних правил, а самі відкривати їх...» [7, с. 403-406].

Значний внесок у розробку проблеми пізнавального інтересу вніс видатний педагог Ш. Амонашвілі. Лабораторією експериментальної діалектики НДІ педагогіки Грузії під його керівництвом розроблені психолого-педагогічні основи навчання шестирічок та перевірені експериментально прийоми стимулювання пізнавального інтересу дітей. Ш. Амонашвілі застерігав, що інтерес до навчання злитий з усією життєдіяльністю молодшого школяра: необережний поворот методу, одноманітність прийому може розхитати інтерес, який ще дуже крихкий[3].

Інтерес з психологічної точки зору, характеризується рухливістю, мінливістю, різноманітністю відтінків і ступенів розвитку. На думку С. Рубінштейна та Б. Ананьєва психологічні процеси, включені в пізнавальний інтерес, - це не сума доданків, а особливі зв'язки, своєрідні взаємовідносини. Інтерес - це «сплав» багатьох психічних процесів, що утворюють особливий тонус діяльності, особливі стани особистості [2, с. 197-205].

Цікавими, на наш погляд, є дослідження А. Ковальова і Б. Додонова, які визначають пізнавальний інтерес як психологічний феномен. Так, А. Ковальов зазначає, що одні психологи зводять пізнавальний інтерес до усвідомленої потреби, інші - до спрямованості уваги, більшість же схиляється до визначення інтересу як пізнавального ставлення особистості до

дійсності. Б. Додонов, у свою чергу, зауважує, що пізнавальний інтерес постає перед нами то у вигляді короткого стану, то у вигляді властивості особистості і його прояви в систематично повторюваних переживаннях і діяльності [1, с. 316-323].

Г. Щукіна, досліджуючи стан розроблення проблеми пізнавального інтересу в педагогіці, визначає його наступним чином: «пізнавальний інтерес виступає перед нами як вибіркова спрямованість особистості, звернена до сфери пізнання, до її предметної сторони і самого процесу оволодіння знаннями» [8, с. 208].

Отже, навчально-пізнавальна діяльність - це спрямованість навчальної діяльності на пізнавальний інтерес. Тому формування діяльної позиції школяра в пізнанні - головне завдання всього навчального процесу. Процес навчання визначається прагненням вчителів активізувати навчальну діяльність учнів. В основі будь-якої навчальної діяльності учнів лежить, в першу чергу, їх активність. Процес їх активізації є процесом перетворення суб'єкта (в нашому випадку - учня) в стан активності. Поняття активності досліджувалось в психолого-педагогічній науці в різних аспектах. Термін "активність" походить з латинської "actives", що означає діяльний, енергійний, ініціативний. В педагогічному словнику за редакцією М.Ярмаченка наводиться таке визначення: "активність - 1) властивість організму і психіки, що залежить від зовнішніх та внутрішніх потреб; 2) властивість особистості, яка виявляється в діяльному ініціативному ставленні до навколишнього світу та самої себе" [9, с.21].

Пізнавальну активність можна характеризувати лише з боку прагнення до діяльності, виявлення інтересу, допитливості, але це не означає реалізацію потреб, тобто це потенційна пізнавальна активність (можлива). Якщо потреби втілюються в конкретних діях - це функціонуюча пізнавальна активність, яка, у свою чергу, може мати ситуативний, епізодичний характер, виявлятися в окремих видах діяльності, в певних умовах. Ситуативна пізнавальна активність може підніматись до стійкої особистісної якості,

визначає загальну спрямованість людини, домінуюче ставлення до пізнання, відображуючи систему поглядів, інтересів, ідеалів. Тому підготовка майбутнього вчителя до формування пізнавального інтересу означає виховати учня як людину - діяча, яка має діяльну позицію в пізнанні[3].

У педагогіці та психології вищої школи досліджуються різні аспекти професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя початкової школи:

- підготовка майбутнього вчителя початкової школи до роботи в умовах нової структури змісту початкової освіти (Н. Бібік, О. Савченко);

- загальні принципи організації педагогічного процесу та основні напрями конструювання змісту психолого-педагогічної підготовки, що забезпечують формування вчителя-дослідника, який перебуває у постійному пошуку ефективних і раціональних методів навчання і виховання (Л. Хомич);

- формування творчої особистості майбутнього вчителя (Н. Кічук, С. Сисоєва);

- організація професійного самовиховання майбутніх вчителів початкової школи (О. Кучерявий),

- формування етичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи (Л. Хоружа) та ін. [3]

З педагогічних позицій готовність майбутнього вчителя до професійної діяльності визначається вченими як інтегративне особистісне утворення, що є умовою та регулятором успішної професійної діяльності (Н. Гавриш); важливий показник становлення випускника педагогічного вузу (Л. Кондрашова), що забезпечує високий рівень педагогічної діяльності й охоплює професійно-педагогічні погляди і переконання, професійну спрямованість психічних процесів, професійні знання, уміння долати труднощі, оцінювати наслідки своєї праці, професійно самоудосконалюватися (Г. Троцько).

Узагальнюючи підходи вчених до визначення готовності як до результату професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя можна

стверджувати, що готовність є цілісним стійким утворенням і, на думку А. Линенка, О. Пехоти, С. Сисоевої та ін., має ряд позитивних якостей:

- ґрунтується на досвіді, легко актуалізується;
- є стійкою, не потребує постійно нового формування у зв'язку з непередбаченою педагогічною ситуацією;
- є динамічною, піддається розвитку і може досягати більш високих рівнів [5, с. 34-43].

В. Слатьонін визначає готовність особистості до діяльності як особливий психічний стан, що сигналізує про наявність у суб'єкта образу структури певної дії та постійної скерованості свідомості на її виконання. «Вона (готовність) містить у собі різні настанови на усвідомлення педагогічної задачі, моделі ймовірної поведінки, визначення спеціальних способів діяльності, оцінку власних можливостей у їхньому співвідношенні з майбутніми труднощами й необхідністю досягнення певного результату» [6, с. 126-137].

Готовність майбутніх учителів до педагогічної діяльності нами розглядається як інтегроване особистісне утворення, що характеризується обраною прогнозованою активністю особистості під час підготовки та входження у професійно-педагогічну діяльність. Аналізуючи такі прояви готовності, як позитивне ставлення до праці вчителя, певний рівень оволодіння педагогічними знаннями, вміннями і навичками, самостійність у розв'язанні професійних задач, моральні якості особистості, розвиток педагогічних здібностей, наявність професійно-педагогічної зорієнтованості особистості, С. Данильченко виділяє такі критерії оцінювання професійної готовності: характер і стабільність емоційного ставлення до педагогічної діяльності; швидкість і точність адаптації поведінки в змінених умовах діяльності; доцільність педагогічних дій; сформованість педагогічних здібностей; комунікативні вміння; професійно значимі властивості та якості особистості [2, с. 1-5].

Перехід до особистісно-орієнтованої моделі навчання передбачає суттєву зміну вимог до організації процесу професійної підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності. Отже, проблему підготовки майбутнього вчителя до формування пізнавального інтересу в учнів початкової школи доцільно розглянути з погляду особистісного, діяльнісного й компетентнісного підходів.

Особистісний підхід як базова ціннісна орієнтація навчального процесу є домінуючим у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя. Він вимагає побудови навчального процесу з урахуванням особистісних диспозицій і мотиваційних конструктів суб'єктів навчання. Лише за таких умов стає можливим розкриття потенційних можливостей, здійснення особистісно значущого й суспільно прийнятого самовизначення, самореалізації та самоутвердження особистості майбутнього вчителя.

З позицій діяльнісного підходу підготовка майбутнього вчителя до формування пізнавального інтересу молодших школярів передбачає таку форму активності студента, за якої він досягає свідомо поставлених цілей, що постають унаслідок виникнення певних потреб особистості.

Акцент на компетентнісному підході обумовлюється вимогами реформування національної системи освіти, тому кінцевим інтегрованим результатом навчальної діяльності у процесі професійної підготовки є фахова компетентність. Готовність майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів розуміємо як стан сформованості фахової компетентності щодо формування пізнавального інтересу молодших школярів, яку характеризують наявність когнітивного, мотиваційно-ціннісного та діяльнісного компонентів.

Можна виділити три рівні сформованості готовності майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики.

Початковий рівень готовності майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики

характеризується: відсутністю цікавості до математики або вона на низькому рівні; наявністю негативних або нейтральних емоцій до виконання математичних завдань; низьким рівнем комунікабельності, нездатністю об'єктивно аналізувати власну педагогічну діяльність; відсутністю інтересу до професійного зростання та розуміння важливості і необхідності формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики; знання з методики математики поверхневі, не використовуються в педагогічній діяльності; майбутній вчитель не може спланувати використання прийомів, форм, методів формування пізнавального інтересу учнів, має здатність до вирішення найбільш простих, стандартних ситуацій.

Достатньому рівню готовності майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики відповідає: цікавість до математики проявляється у межах навчального процесу, наявність позитивних емоцій від вивчення математики носить ситуативний характер; креативність у викладанні проявляється епізодично; здатності до самоаналізу; переважають зовнішні мотиви професійного становлення; розуміння важливості і необхідності формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики не систематичне, не повне; наявності часткових або неповних знань про фізіологічні та психологічні особливості молодшого школяра; знання з методики математики не повні, але дозволяють проводити процес навчання у традиційній формі; присутні знання лише з традиційних форм, методів навчання математики; майбутній вчитель може побудувати завдання, фрагменти уроків за зразком, які спрямовані на формування в учнів інтересу до математики; здатність вирішувати більшість методичних задач.

Високий рівень готовності майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики виявляється через: цікавість до математики проявляється поза межами навчального процесу, наявність позитивних емоцій від виконання математичних завдань, досягнення результатів навчання; творчий підхід до викладання математики,

розвинуті фасилітаторські здібності, високий рівень комунікабельності, прагнення до постійного саморозвитку, здатність до самоаналізу та самокорегування; ціннісне ставлення до необхідності формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики як мотиву до вивчення предмета; присутня внутрішня мотивація до професійного становлення; наявність спрямування до пошуку нових форм і методів формування пізнавального інтересу до математики; комплекс методико-математичних знань і умінь студентів усвідомлений і засвоєний; виявляється творче ставлення до педагогічної діяльності; присутня зацікавленість до пошуку нових форм і методів роботи; майбутній учитель вміє змоделивати методично правильний урок, на якому оптимально реалізується процес формування пізнавального інтересу учнів на уроці математики; здатність вирішувати методичні задачі в нестандартних ситуаціях на уроках математики; характерна наявність власного стилю викладання.

Висновки. Отже, підготовка майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики позитивно впливає на розвиток та якість загальної професійної підготовки студентів, формування їх педагогічної майстерності, спрямовує студентів на розвиток пізнавальної активності молодших школярів.

Розроблена нами структура готовності майбутнього вчителя початкової школи до формування пізнавального інтересу учнів на уроках математики охоплює три взаємопов'язані компоненти: мотиваційно-ціннісний (особистий інтерес майбутнього вчителя до математики, ціннісне ставлення до необхідності формування інтересу до математики як мотиву до вивчення предмета); когнітивний (показниками якого є теоретичні знання про формування інтересу до математики та комплекс методичних знань); діяльнісний (професійні та операційні вміння). Охарактеризовано рівні сформованості готовності: початковий, достатній і високий.

Список використаних джерел:

1. Вікова та педагогічна психологія: Навчальний посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долянська, З. В. Огороднік та ін. – К.: Каравела, 2007. – 400 с. – С. 316-334.
2. Данильченко С. В. Сутність професійної підготовки вчителів початкових класів. / С. В. Данильченко // Наукові праці ДонНТУ. Серія: «Педагогіка, психологія і соціологія». -2000. - №2 (14). –с.17
3. Волинець К.І. Професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи в умовах неперервності педагогічної освіти в університеті. / К. І. Волинець // «Я і моя професія». Навчальний посібник (другий модуль курсу «Вступ до спеціальності: початкова освіта) / Укладачі : К.І. Волинець, О.М. Ващенко, Т.В. Кравченко. – К : РВЦ КУБГ «Університет», 2013. – 153 с.
4. Дубравська Д. М. Основи психології: Навчальний посібник/ Д. М. Дубравська. – Львів: Світ, 2001. – 280 с. – С. 197-205.
5. Махмутов М.И. Организация проблемного обучения в школе. / М. И. Махмутов. - М.:Просвещение, 1977. – 240 с.
6. Пехота О.М. Особистісно орієнтована педагогіка: концепції, моделі / О.М. Пехота // Науковий вісник Миколаївського державного педагогічного університету. Сер. Педагогічні науки. – 2000. – Вип. 3, Т. 1. - С. 34-43.
7. Слостенин В.А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки / В.А. Слостенин. - М.: Просвещение, 1976. – 160 с.
8. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори: В 2-х т. Пер. з рос./ К. Д. Ушинський. – К.: Рад. Школа, 1983. – (Пед. Б-ка). – 487 с. – С. 298-301, 368-370, 403-406.
9. Щукіна Г. І. Педагогічні проблеми формування пізнавальних інтересів учнів / Г. І. Щукіна. – М.: Педагогіка, 1988. – 208 с. – С. 195-216.
10. Ярмаченко М. Д. Стимулювання інтелектуального розвитку – важлива проблема і теоретичне завдання / М. Д. Ярмаченко // Педагогіка і психологія. – 1997. – №2. – С.234-245.

пошуку, творчості, які їм неодмінно знадобляться у майбутній професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Білецька Г.А. Роль краєзнавчої освіти у професійній підготовці майбутніх екологів / Г.А. Білецька // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2011. – № 4.
2. Дубняк, К. Що таке краєзнавство / Кость Дубняк // Історія української географії. – 2005. – Вип. 12. – С. 44–47
3. Кушнір Л. Особливості проведення краєзнавчої роботи в школі / Л. Кушнір, Л. Гомля // Витоки педагогічної майстерності. – Випуск 10. – 2012. – С. 166-169
4. Рудницька Н.Ю. Використання вчителями краєзнавчого матеріалу в навчально-виховному процесі: історико-педагогічний аспект / Н.Ю. Рудницька/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу до дж.:<http://studentam.net.ua/content/view/7801/97/>
5. Тронько П.Т. Краєзнавство як складова навчально-виховного процесу / П.Т. Тронько // Краєзнавство–2011.–№ 3 – С. 5-9

Формат 60×84 1/16. Тираж 100 пр. Ум. друк. арк. 24,75. Зам. № 295

Видавець і виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»
03150, Київ, вул. Предславинська, 28

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.
email: komprint@ukr.net

